

สรุปหน้า 1

โพงพางแม่กลอง
ปม! ร้อนกรมประมง

“โพงพาง” จังหวัดสมุทรสงครามยัง
เป็นประเด็นร้อน ★ มีต่อหน้า 5

ที่ยังหาข้อสรุปไม่จบลงได้ง่ายๆ สัมผัสเสียงเครื่องขายประมงพื้นบ้าน
ลุ่มน้ำแม่กลอง ยืนยันทันทีแน่นอน... ข้อตกลง “ไตรภาคี” ล่ม

ที่ตกลงกันว่าจะทำการวิจัยว่า โพงพางมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
หรือไม่...อย่างไร? ก็เหมือนถูกปิดเบือน มัดมือชก เพราะกรม
ประมงตั้งท่าจะเยียวอย่างเดียว

เหตุการณ์ที่ตามมา กรมประมงยังนำเรือมาคอยวังตรวจจับ
ชาวบ้านที่ลงโพงพาง หรือมาจับสัตว์น้ำที่บ้านที่สะท้อนว่าสิ่งที่ทาง
ประมงบอก... “ให้ผู้ร่วมอาชีพไปขึ้นทะเบียนหนังสือลงวันที่ 19 มิถุนายน
2556 ให้เวลา 30 วัน ชาวบ้านตกลงกันแล้วว่า จะไม่ไปลงชื่อ
ระหว่างนี้จะทำหนังสือคัดค้านให้รู้เรื่องกันไป”

ความจริงอีกฟากฝั่ง ดร.วิมล จันทโรทัย อธิบดีกรมประมง
บอกว่า ที่ผ่านมานี้...ไม่ได้แก้ข่าวเพราะไม่อยากให้มีข้อขัดแย้งอะไร
เพิ่มขึ้น ข้อเท็จจริงสรุปว่า... “โพงพาง” ถูกห้ามมานานแล้วการดำเนิน
งานของเจ้าหน้าที่ก็วิ่งกันไปตามกฎหมายแต่ไม่ใช่ว่าจะเอาเป็นเอาตาย
แต่กฎหมายก็คือกฎหมาย

การประชุมไตรภาคีที่ผ่านมานี้ กรมประมงก็ยอมรับการที่จะมี
คณะกรรมการแก้ไขปัญหาร่วมกันแต่ในส่วนที่จะแก้ปัญหาร่วมกันคือ
การศึกษาแนวทางดูว่าจะหาทางที่จะให้ชาวประมงโพงพางมีชีวิตความเป็น
อยู่ที่ดีขึ้น หาทางเยียวอย่างไรก่อนที่จะดำเนินการรื้อถอน

“ยืนยันว่า ในช่วงที่มีปัญหา ยังไม่มีการรื้อถอน”

ประเด็นที่สอง ช่วงศึกษา ดร.วิมล ย้ำว่า จำเป็นต้องรู้ก่อนว่าใคร
เป็นเจ้าของโพงพางแต่วันนี้เรายังไม่รู้ ฉะนั้นการเยียวก็ทำได้ลำบาก
คุยกับตัวแทน ก็ไม่รู้ว่าเป็นความต้องการจริงๆไหม

เหตุการณ์เมื่อวันที่ 18 มิถุนายนที่ผ่านมา วันที่ศิริวัฒน์ ขจรประ
ศาสน์รมช.เกษตรฯลงพื้นที่เปิดวงสนทนากับชาวบ้านอย่างรวบรัดที่ตำบล
ยี่สารอำเภอดำรงวิทยารัฐวันที่มีปัญหาก็เพื่อเปิดโอกาสให้มาลงทะเบียนขึ้น
ต่อไปก็จะสอบถามความต้องการเป็นรายๆไป เพื่อจะแก้ปัญหาได้ถูกจุด

“คุยกับชาวบ้าน แต่อาจไม่เข้าใจกัน ถึงวันนี้จังหวัดน่าจะ
ออกประกาศให้ขึ้นทะเบียนกันแล้วน่าจะมิได้มีที่รายที่เหลือก็ยังไม่
มีการประกาศตน ก็ไม่รู้ว่าจะดำเนินการอย่างไร”

ข่าวที่กรมประมงจะให้รื้อโพงพางทั้งหมด เป็นภาพที่เสียหาย
ข้อเท็จจริงอีกมุมเป็นเช่นนี้ การประชุมคณะกรรมการแก้ปัญหา
ความเดือดร้อนผู้ประกอบการด้านประมง เมื่อไม่กี่วันที่ผ่านมา มติที่
ประชุมสรุปว่า

1) ให้ผู้ประกอบการอาชีพโพงพางจังหวัดสมุทรสงครามขึ้นทะเบียน
และมอบจังหวัดสมุทรสงครามปรับแก้ข้อความในประกาศจังหวัดฉบับ
ลงวันที่ 19 มิถุนายน 2556 ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2) ให้มีการศึกษาผลกระทบสถานะเศรษฐกิจของผู้ประกอบการ
อาชีพโพงพางจังหวัดสมุทรสงคราม ตามมติกรม. วันที่ 24 เมษายน 2555

3) เจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ ไม่สามารถละเว้นการ เวลา
กระทำผิดซึ่งหน้าได้

4) การศึกษาผลกระทบของเครื่องมือโพงพางที่มีต่อสัตว์น้ำให้ ภายใ
เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายประมงแห่งชาติ พิจารณาในภาพ
รวมของประเทศ

ถึงตรงนี้ ต้องย้ำว่าข้าราชการไม่ได้จะเข้าไปเหมือนเป็นผู้ร้าย กระ

“ปัญหามีว่าถ้ามีการยกเว้นการทำโพงพาง
ที่นี่ ก็เริ่มมีปัญหาแล้วกับจังหวัดสตูล มีมือปิด

ถนน เรียกร้องจะทำโพงพางบ้าง แล้วเรื่องนี้จะ

ลงเอยอย่างไร” ดร.วิมล ว่า “ส่วนหนึ่งที่เป็นปัญหา

ใหญ่ที่สะท้อนออกมาถ้าให้ประมงโพงพางทำได้

ดักสัตว์น้ำต้นทุนเอาไว้หมด ชาวบ้านส่วนอื่น

ที่ไม่มีปากมีเสียงก็พูดอะไรไม่ได้”

โพงพางแม่กลอง
ปน! รื้อถอนกรมประมง

การลาดตระเวน การออกตรวจ ก็วิ่งกันไปตามกฎหมาย ถ้าสมมติว่า
เห็นซึ่งหน้าว่ามีการทำ เจ้าหน้าที่ก็ต้องวิ่งกันไปตามกฎหมาย

“ปัญหามีว่า ถ้ามีการยกเว้นการทำโพงพางที่นี่ ก็เริ่มมีปัญหา
แล้วกับจังหวัดสตูล มีมือปิดถนน เรียกร้องจะทำโพงพางบ้าง แล้ว
เรื่องนี้จะลงเอยอย่างไร” ดร.วิมล ว่า “ส่วนหนึ่งที่เป็นปัญหาใหญ่ที่
สะท้อนออกมา ถ้าให้ประมงโพงพางทำได้ ดักสัตว์น้ำต้นทุนเอาไว้
หมด ชาวบ้านส่วนอื่นที่ไม่มีปากมีเสียงก็พูดอะไรไม่ได้”

กรณีโพงพางในบางพื้นที่ กลายเป็นน้ำผึ้งหยดเดียว นึกว่าประมง
พื้นบ้านรื้อเรียนการทำโพงพางก็เลยไปเผาเผา... รถมอเตอร์ไซด์เสียหาย ในอ
หลายหมื่นบาท เป็นความแตกแยกที่เกิดขึ้นแล้วในพื้นที่ภาคใต้ โพง

ในกรอบการปฏิบัติกรมประมงก็ต้องวิ่งกันไปตามกฎหมายจาก มุม
เขาไปหาหนัก การเข้ารื้อไม่ได้ยุติจะเข้าไปทันทีทันใด แต่ให้ ต่อ

เวลาเป็นเดือน...เกือบสองเดือน ใน 5 ขั้นตอน ตำรวจ...แจ้งประกาศ
ให้ทราบผู้ว่าราชการจังหวัดลงนามออกประกาศให้หรือถอนด้วยตนเอง
ภายในระยะเวลาที่กำหนด

กรณีไม่รู้ก็เข้าสู่ขั้นตอนที่สี่...หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ารื้อ
ถอน ดำเนินคดีตามกฎหมาย แล้วก็ถึงขั้นตอนสุดท้าย...สร้าง
กระบวนการต่อเนื่องอย่างยั่งยืน ผลักดันเข้าแผนจังหวัด

ฐานะที่กรมประมงเป็นคนกลางต้องรักษาความเป็นกลางไว้เพื่อ
ให้ประมงทุกกลุ่มได้ประโยชน์ร่วมกัน ความเดือดร้อนเป็นปัญหาที่
เข้าใจ แต่พยายามที่ทำให้มาแสดงตนใครเดือดร้อนอย่างไร จะได้
มาแก้ปัญหาร่วมกัน

“แนวทางออกที่วางไว้ในการแก้ปัญหาร่วมกัน ต้องทราบความ
ประสงค์ก่อน จะบอกว่าเลิกเลยไปทำอาชีพอื่นก็ได้ แต่ปัญหาไปทำ
แล้วทำไม่ได้ก็จบ คนที่ทำประมงก็ต้องทำประมง ก็ต้องไปดูความต้องการ
โดยแท้จริงก่อนว่า ถ้าเลิกทำโพงพางแล้วจะไปทำอะไร หรือค่อยๆเลิก
ยังไถ่ ซึ่งต้องคุยกันเป็นรายๆไป”

มวชนเป็นปัญหาที่แก้ยาก กรมประมงถูกโจมตีฝ่ายเดียว
มาตลอด จังหวัดสมุทรสงครามเหลือ โพงพางไม่เท่าไร่แล้ว ข้อมูล
ที่มีอยู่ตอนนี้มี 124 ราย 162 ช่อ

การยกเลิกประมงแบบโพงพางไม่ใช่เพิ่งมาดำเนินการในวันนี้แต่
ทำมาตั้งแต่ปี 2491 เพียงแต่ใครที่ได้รับใบอนุญาตก็ทำได้อีกต่อไปต่อทะเบียน
ทุกปี จนกว่าจะเสียชีวิต ไม่อนุญาตให้ถ่ายโอนสิทธิไปยังทายาท

วันเวลาผ่านไปเรื่อยมา วันนี้มีโพงพางที่ถูกกฎหมายทั้งประเทศ
7 รายเท่านั้น หมายถึงว่า เจ้าของเดิมยังไม่ตาย เจ้าของคงอายุเยอะ
แล้วทำไม่ไหวแล้ว ส่วนใหญ่ก็ลูกหลานทำที่ทำกันอยู่รู้ตัวว่าผิดทั้งนั้น

ตอกย้ำในประเด็นที่เห็นต่าง การตั้งกรรมการไตร่ตรองมาแล้ว
ชาวบ้านต้องการที่จะศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม ดร.วิมล บอกอีก
ว่า จะอ้างว่าทำเลตรงนี้ไม่เหมือนที่อื่น ให้ตั้งริมตลิ่งก็ไม่ทำ

“ภาพความเป็นจริง ตั้งเป็นแนวตักเอาไว้หมดจริงๆการทำประมง
โพงพางควรเลิกมานานแล้ว แต่ปัญหาแก้ยาก ซึ่งไม่ได้หมายความว่า
วันนี้กรมประมงจะตั้งท่าทะเลาะกับชาวบ้านที่เป็นอยู่จังหวัดอื่นๆเลิก
ไปแล้วอย่างกระบี่ผลิตสัตว์น้ำก็ดีขึ้น ทำไมเราไม่ไปศึกษากันบ้าง”

ทีนี้...หากศึกษาเสร็จถ้ามีข้อยกเว้นที่นี้ ก็จะทำให้เกิดปัญหาต่อไป
จังหวัดอื่นๆที่โพงพางยกเลิกไปแล้วก็ต้องฟื้นเรื่องนี้ขึ้นมาใหม่ทำไม?
ที่นี้ยกเว้นศึกษาได้ ที่อื่นถึงศึกษาไม่ได้ ก็ไม่จบ

การศึกษว่า “โพงพาง”...ทำลายพันธุ์สัตว์น้ำหรือไม่ ข้อมูลจาก
ปี 2491 กว่าๆ ยุคนั้นสัตว์น้ำสมบูรณ์ยังไม่ให้ทำโพงพาง สมัยนี้สัตว์
น้ำเหลือเท่าไร ถ้ายังมีโพงพางอยู่ไม่สมดุลสมดุลอยู่แล้ว

ประเด็นไม่ได้กลัวเรื่องการศึกษาแต่เกรงว่าถ้ามีการศึกษาลักษณะ
อย่างนี้ จังหวัดอื่นๆก็ต้องเริ่มกันใหม่ทั้งประเทศ

ขณะที่กรมประมงต้องการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว
ในอนาคตประเทศไทยจะไม่มีโพงพางอีกแล้วแต่ชาวประมงผู้ทำ
โพงพาง ต้องการศึกษว่าโพงพางทำลายสัตว์น้ำจริงหรือไม่...
มุมคิดที่สวนทางกันชัดเจนจะลงเอยอย่างไร คงต้องติดตามกัน
ให้ ต่อไป.